

M. S. - Lähetetty:

Tietoja palvelijarlukusta
Ruotsiin 1930

HB3

Sillanpää Muna

Säkerhetsrevision
1930

Tjänarinnehemmet grundades år 1900 på åtgärd av Helsingfors Tjänarinneförening, som bildats år 1898. Vid föreningens stiftande medverkade fru Allt Trygg-Helenius och på hennes förslag intogs i föreningens stadgar, ^{bestämmelser} att en av föreningens viktigaste uppgifter skulle bli att grunda och upprätthålla en arbetsförmedlingsbyrå och ett hem för arbetslösa tjänarinnor.

Föreningens verksamhet var under de första tiderna mycket livlig och om ett par år dristade vi oss att öppna tjänarinnehemmet, ehuru våra finansiella tillgångar då ännu voro ganska knappa. Men vi ägde desto mera av djärvt mod och tro på framtiden. Allt Trygg hann inte stå oss bi utan vi fingo lov att komma tillrätta på egen hand.

Till en början förhyrde vi ~~en~~ en lägenhet om tre rum, vari ^{voro} då ~~en~~ inrymda både tjänarinnehemmet och platsförmedlingsbyrån. Hemmet vann omedelbart så stort understöd från tjänarinnornas sida, att vi redan följande år blevo tvungna att se oss om efter en större lägenhet. En så-
dan lyckades vi också få hyra, men ^{därmed} ~~samtida~~ ^{tillgångar} ~~en~~ ^{voro} också våra ~~pengar~~ ^{utgångar}.

^{uttömda} ~~slut~~ En ansökan om kommunalt understöd blev förkastad, varför vi innan året ~~ett~~ ^{vi} gått till ända befunno oss i en ganska tröstlös belägenhet. Men - "då nöden är ~~störst~~ störst, är hjälpen närmast". Vi beslöto grunda en tvätt- och strykinrättning, för vilken de nödiga inventarierna skrapades ihop på det sättet, att en skänkte bykkärl, en annan byksträck för torkningen, en tredje strykloa och -bräde o.s.v. Tjänarinnorna ^{ansöknade} ~~i hemmet ut-~~ ^{förde} arbetet och på det sättet kommo vi åter ett stycke framåt.

Följande år beslöto vi ytterligare öppna en matsättering, vilken dock var nära att ~~färr~~ driva hela vår förening - oerfarna som vi voro - i konkurs. Under dessa tider motsvarade hemmet visserligen icke sin uppgift, då i samma lägenhet också strykinrättningen var inrymd, men tack vare denna sistnämnda lyckades vi uppenhålla hemmet utan avbrott.

1904
Från år ~~1902~~ har hemmet åtnjutit kommunalt understöd, först

blott 1,500 mk, men numera 20,000 mk årligen. Sedan föreningen började få mottaga detta regelbundna kommunala understöd, kunde man börja tänka på att anskaffa en skild, mera ändamålsenlig lägenhet för hemmet. En vanlig bostadslägenhet, projekterad för en familjs behov, var dock icke lämplig för detta ändamål, varför föreningen beslöt att så snart skulderna voro betalade gå i författning om inköp av en egen aktielägenhet; att köpa en egen gård kunde vi givetvis inte tänka på. År 1915 blev det hus färdigt, där föreningen nu har en lokal om 14 rum med egen ingång direkte från gatan. Det skedde verkligen i rättan tid; den skuldsättning, som vi därigenom ådrogo oss, fick^{vi} med ~~lättnad~~ relativ lättnhet klarad genom det sk sjunkande penningvärdet. Vid inflyttningen i tjänarinnehemmets nya lokal indrogs tvätt- och strykinrättningen, medan matserveringen redan tidigare hade upphört.

Tjänarinnehemmets sociala betydelse ligger närmast i att föreningen därigenom kan räcka ~~en~~ en hjälpende hand åt de arbetslösa hembiträden, som är i behov därav. Utan ett sådant hem utsätts många unga flickor vid behov av en tillfällig bostad för de sedliga faror, som alltid lurar på dem i en storstad. En god teckning av hemmets betydelse gavs en gång i en publikation med följande ord:

~~Enheten~~ "Ordet hem har en stor betydelse: det verkar ^{före-}~~ner~~ ^uande, det binder samman allt vad i dess närhet är, det förädlar, det uppfostrar. 'Hem' - det ordet är ett trolldomsord, som skänker livet värde. Och ett sådant förenande, fostrande, allt övervinnande hem avser tjänarinnehemmet att vara. Det försöker uppmuntra de där boende till ett sedligt starkt liv, det försöker anskaffa åt dem anställning, det försöker hjälpa de behövande och stöda de svaga. Vi hysa den fasta förhoppningen, att tjänarinnehemmet kommer att verka förädlade bland dem, ~~xxx~~ för vilka det är inrättat."

För att hemmet skulle kunna tjäna mindre bemedlade var det nödvändigt, att dess avgifter blevo möjligast låga. I början utgjorde hyran 25 penni per dygn, men höjdes småningom till 50 penni. Efter pen-

ningvärdets fall och markens stabilisering vid tiondedelen av sitt forna värde utgör hyran 5 mk per dygn, dock så att den ^{efter varje månad} höjes med en mark per ~~max~~ dygn till högst 10 mk. I hyran ingår givetvis icke mat. Detta system med småningom höjd hyra ~~har~~ ha vi tvungits till av den anledningen, att en del av hemmets gäster visat benägenhet att ^{vilja} bosätta sig där för alltid, sedan de genom hemmets förmedling lyckats skaffa sig städnings- o.a. dylikt arbete, som för många ter sig mera tilltalande än en fast anställning som hembiträde. Dessa gäster skulle snart upptaga hemmets alla rum, varigenom hemmets egentliga uppgift att vara en tillfällig tillflyktsort för behövande ~~skulle bli~~ ^{bleve} förfelad. Men föreningen har strävat ~~att~~ att troget fullfölja hemmets ursprungliga idé.

I hemmet bo årligen omkring 800-900 personer, bland dem många som genom arbetslöshet eller sjukdom eller av andra orsaker blivit medellösa. De understödas av föreningen med ej blott fritt logi utan även fri kost tills man lyckas skaffa åt dem annat understöd.

I hemmet finnes ett litet bibliotek för gästernas behov, liksom de också ~~ha~~ ha tidningar och tidskrifter till fritt förfogande. Föreningen har då och då i hemmet anordnat olika kurser för hembiträden.

Efter det genom stiftandet av lagen om arbetsavtal obligatorisk sommarsemester infördes, grundade föreningen i Sjundeå socken några mil västerom Helsingfors ett vilohem för kvinnor. ^(Där inköptes en parcell och en villbyggnad. Vilohemmet) Det har blivit så livligt frekventerat, att man flere gånger blivit tvungen att företaga utvidgningar. Där kan nu beredas rum för sommartid 70 och vintertid 25 personer på en gång. Avgiften för helinackordering utgör 20-30 mk per dygn, för hembiträden dock endast 16 mk. Staten har de senaste åren beviljat vilohemmet ett årligt understöd om 30,000 mk.

M.S.